

Ontwikkeling BCLAS-platform voor de uitwisseling van weefsels en organen van proefdieren tussen onderzoeksinstituten

Belgian Council for Laboratory Animal Science (BCLAS)

Contactpersoon: Piet Dierckx

Doel van de actie

Met deze actie gaat BCLAS na of er een platform kan worden opgezet om de uitwisseling van weefsels en organen van proefdieren tussen onderzoeksinstituten te vergemakkelijken.

Een platform voor de uitwisseling van weefsels en organen van proefdieren zal bijdragen aan de vermindering van het absolute aantal benodigde proefdieren, doordat het gemakkelijker wordt om:

- Met eenzelfde aantal proefdieren meerdere onderzoeksprojecten waarbij weefsels of organen worden gebruikt te ondersteunen;
- De kadavers of organen van proefdieren die om andere redenen geëuthanaseerd worden te gebruiken voor onderzoek of educatieve doeleinden waarvoor weefsels of organen nodig zijn.

Achtergrond van de actie

Om bepaalde onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden is het soms nodig om organen of weefsels te verzamelen van proefdieren die daarvoor geëuthanaseerd moeten worden. Dat is bijvoorbeeld het geval voor het opstarten van zogenaamde celkweken, waarbij cellen van een bepaald type (bijv. levercellen) geoogst worden en voor een beperkte tijd in cultuur gehouden kunnen worden, maar bijvoorbeeld ook voor het gebruik van preparaten van dierlijke organen in het kader van onderwijs. Voor sommige diersoorten (bijv. runderen) kan het mogelijk zijn om weefsels of organen te bekomen uit het slachthuis, maar dat is niet het geval voor alle diersoorten of voor onderzoek waar het materiaal afkomstig moet zijn van dieren met gestandaardiseerde achtergrond of voorgeschiedenis.

Voor een bepaalde onderzoeksvraag is meestal slechts één of enkele soorten weefsels of organen nodig en een onderzoeksgroep die voor dit doel een dier dient te doden, zal niet de andere weefsels kunnen benutten. Die overblijvende, ongebruikte weefsels zouden mogelijk wel nuttig ingezet kunnen worden door andere onderzoeksgroepen. Ook zou het kunnen zijn dat een onderzoeksgroep na afloop van een onderzoeksproject nog levende dieren beschikbaar heeft die door een ander onderzoeksteam nog gebruikt kunnen worden om weefsels of organen te bekomen.

Omschrijving van de actie

Door een platform te creëren om de uitwisseling van weefsels en organen van proefdieren tussen onderzoeksinstituten te vergemakkelijken hoeven minder proefdieren gebruikt en gedood te worden. Hiertoe engageert BCLAS zich om de volgende stappen te nemen:

- Onderzoeken op welke manier een dergelijk platform vormgegeven moet worden;
- Onderzoeksinstituten bevragen of ze bereid zouden zijn om weefsels en organen te delen met andere onderzoeksgroepen en of ze gebruik zouden maken van een dergelijk platform;
- Uitvoeren van een kosten-batenanalyse;
- Het opzetten en beheren van een platform voor de uitwisseling van proefdierlijke weefsels en organen tussen onderzoeksinstituten (als het platform relevant, praktisch en financieel haalbaar wordt geacht).

Resultaten van de actie

Eind 2025 zijn de volgende mijlpalen bereikt:

- Een bepaling van de mogelijke structuur voor een dergelijk platform en de hiermee gepaard gaande kosten;
- Een bevraging van Belgische onderzoeksinstituten met betrekking tot de ondersteuning en het gebruik van een dergelijk platform;
- Een kosten-batenanalyse en een beslissing door BCLAS om al dan niet het platform te laten ontwikkelen;
- Een operationeel platform voor de uitwisseling van proefdierlijke weefsels en organen tussen onderzoeksinstituten (in het geval van een positieve beoordeling).